

Das ar azzim redsehts

zelsch us debbesim.

A p g a d a h t s

no

A. Leitan.

(Ohra drifte.)

Jelgawá,

pee Jahna Wridrikka Steffenhagen un debla.

1849.

Brihw atkal drikkeht par jaunu pehz tahm eelšch liffumeem no-
spreeštahm slunahm.

Rihgā, 4tā Oktol'er mehnescha deenā 1849tā gaddā.

Dr. G. G. Napieršky,
drikkejamu grahmatu pahrluhkotaja weetneekš.

Gegen den Druck dieser Schrift ist von Seiten des Rigaschen
Evangelisch-Lutherischen Stadt-Consistorii nichts einzuwenden.

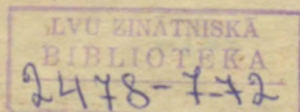
Riga Stadt-Consistorium, am 10. August 1848.

(L. S.)

F. Germann, erster weltl. Besizer.

(Nr. 445.)

G. D. B a m b a m, Secrelaire.

Dahw. dj. 118, 17. „Es ne mirschu, bet dschwoschu
un isteifschu ta Kunga darbus.“

Parahdischanâ redseju, ka semme schze degt,
un faulei, mehnesim un swaigsnehm peetruhle
spohschums; wiffi schee spihdekki palikke tum-
schi un debbes schze gabstees lohpa ar leelu
trohksni un ruhkschanu. Wiffas leetas dewahs
us pohstu un no bailehm un breefmahm pahr-
nemts schzu behgt un tezzeit prohjam no tahs
famaitajamas semmes us muhschigu dschwos-
chanu. Behgdams few preekschâ atraddu lee-
lus un augstus behdu-kalnus, kur nahzesh lohti
gruht' teem pahri tikt. Ais teem kalneem atkal
raddahs tumshas, dsikkas un breefmigas bedres,
kur daschi zilweli jaw bij' eekrittuschu eekschâ;
ais schahm bedrehm atkal bij' leeli nelaimes-ak-
mini, pee kam jau daschi bij' nodau sijuschees.
Bet tas engelis, kas no tahs muhschigas
dsihwes bij' nahzis, man par paligu, tas man
palihdseja te wiffur zauri tikt.

Kad biju pahrkaphis pahr teem kalneem un
akmineem un tahm bedrehm isgabjis zauri, tad
istifku us leelu klaijumu; te tuhlin atraddahs
zelschs, kas pa to klaijumu taifni pahri gabje un
schis zelschs bija ar ehrkschkeem un dadscheem
apaudsis, jo mas lauschu bija pa scho zellu stai-
gajuschu. Te arri eeraudsiju zittu wihru few pa
preekschu eijam tanni paschâ zellâ un tas bij' ap-
johsees ar tizzibas sohbeni; tam bij' kahjâs taif-

nibas kupes un winsch turreja pestifchanas
kruhshu-brunnas.

Schis wihrs bija tik warrens, ka tas, kad ween
gribbeja, warreja waldiht pahr paschas elles
wahrteem. Schim fauzu pakkat, lai manni
pagaida. Tas nu atgreesehs atpakkat un manni
waizaja: no kurrenes es effoht? Es tam atbil-
deju, ka es no tahs samaitajamas semmes us to
muhshigu dsihwofchanu behgoht un to luhdsu,
lai winsch — ja winsch to zekku finnoht, man-
nim to israhdoht. Tad winsch man atbildeja:
„Es esmu tas wihrs, kas pa to zekku staiga un
es labpraht arri tew to rahdischu.“ Tad wehl
to jautaju ta: „Kahds jel irr taws wahrds,
ka es sinnu tewi gohdaht?“ Un winsch atbil-
deja: „Mans wahrds irr tas swehts ewan-
geliums; bet pirmis tew to zekku rahdischu,
likshu tew Deewa wahrdu dsirdeht.“

Un tas swehts ewangeliums pazehle sawu
labbu rohku us debbesi un swehreja pee ta, kas
muhshigi dsihwo, ka winsch to pateesibu ikwee-
nam stabstohht un to zekku us muhshigu dsih-
wofchanu rahdoht. Kad nu tas swehts ewan-
geliums bij' swehrejis, redsi, tad weens deg-
dams kalns debbesis parahdijahs, kas ugguni
nogahse us semmi un us ta kalna sehdeja kahds
wezs wihrs, kam wahrds bija M o h s u s un tas
brehze ar skannigu balsi ta fazzidams: „No-
lahdehts irr tas, kas ne peepilda wif-
fus wahrdu, kas baufliba rakstite.“
Un kad winsch ta bij' fazzijis, tad wehlahs no ta
kalna winna lahsti ka leels wadmallas baklis;
tas kritte man wirsu un manni ta fatreeze, ka

pee semmes krittü, jo spehks mannim peetruhle ar tahdu nastu us kahjahm turretees.

Tad nahze tas swehts ewangeliums man flah, pazehle man us kahjahm un fazzija: „Re bihstees wis, bet turri drohschu sirdi.“ Tä manni eedrohschinajis, rahdija weenu zekku un fazzija: „Eij prohjam pa scho zekku, kamehr aishnahkfi pee teem wahrteem, fur stahw wirsü rakstihths: „ „Klaudsinajeet, tad jum s atwehrs, meklejeet, tad juhs atraffeet.“ — Pateizibu winnam nodewis, gabju tahlak prohjam. Bet taggad man bij' lohti gruht', jo ta bauflibas lahstu-nasta gulleja us manneem kameescheem un manni tä speede, ka bij' ja-loh-kahs un ja-kluhp. Kad biju nonahzis pee teem wahrteem, fur bij' wirsü rakstihths: „Klaudsinajeet, tad jum s atwehrs, meklejeet, tad juhs atraffeet,“ tad to wahrteem ahrapuffe eeraudsiju atflehgu semmê gukkam, kas bij' tik warren' leela un breefmiga, ka wiffi manni matti stahwu zehlahs to usluhkojoht, — un es tad nu klauksinaju pee teem wahrteem.

Tad isnahze lohti leels un warrens wihrs, kam wahrds bija „Deewa lab s praht s;“ schis manni tuhlin iswaizaja, no kurrenes es nah-loht? Tam atbildeju, ka es behgoht no tahs famaitajamas semmes us muhschigu dsihwo-fchanu. Un winsch manni wehl jautaja: „Kas tad tewi us scheem wahrteem rahdija?“ Atbildeju: „Tas swehts ewangeliums.“ Tad winsch atkal fazzija: „Pabbi tew, ka tu tam swehtam ewangeliumam effi tizzejis un klausijis; tadeht tad tew arri tiks tee wahrteem atwehrti.“ Un es to atkal jautaju: „Kungs, kas tad schi tahda

atslehga irr, kas tē semmē gukt? Man flaidri
 fchaufchalaš un drebbuki usgahje to eeraugoht.“
 Winsch atbildeja: „Schi atslehga peederr tam
 elles-kapteinam Antikristam; jo kas ne nahk
 zaur to swehtu ewangeliumu suhtihš pee scheem
 wahrteem, tam pašam winsch firdi aislehdš
 ar scho atslehgu, ka tas muhscham ne warr
 debbes-walstibā eenahkt.“

Tad nu winsch manni wedde pa teem wahr-
 teem eekschā un man trihs zekus rahdija, tā
 fazzidamš: „Eij nu tē pa to widdeju zektu, ka-
 mehr aistiksi lihds tam Deewa apflehtu
 leetu israhditaja nammam. Tur tu tad
 klauđini pee wianna durwim un luhds no ta
 Deewa apflehtu leetu israhditaja, kas tewim
 waijaga tarwu tizzibu spēhžinaht un usturreht.
 Bet tee diwi zekti, kurru katris schim widdejam
 blakku eet, tee ne geld; jo weens no teem ais-
 wedd us famaitafchanu un ohtrš us pa-
 sufchanu.“ Kad winsch man tā bij' isstah-
 sijis, tad winnam par to pateizibu nodewu
 un gahju probjam.

Us preekſchu eedamš ween reis eeraudſiju, ka
 diwi wihri kahpe pa muhri pahri, arri gribbe-
 dami us to muhschigu dſihwoſchanu tiht; wee-
 nam no teem bija wahrds „besdeewiba“
 un ohtram „mauziba,“ — jo garr teem trim
 zekkeem bij' muhriš. Es nehmoš winnus us-
 runnaht un fazziju tā: Kapehž juhs pahre to
 muhri kahpat un ne nahkat eekschā pa teem
 wahrteem, kur stahw wirſu rakstihš: „Klau-
 dſinajeet, tad jumš atwehrš, meklejeet, tad juhs
 atraſſeet?“ Seb woi juhs ne eſſeet laſſijuschi,

Èa stahw rakstihst: „Kas ne ee-eet pa durwim, bet kahpj zittur fur eekschâ, tas irr saglis un flepkawa —?“ Us to schee wihri man atbildeja: „Tu neleetis, laikam gribbi muhs mahziht! Scho zekku jau muhsu tehwi tehwi stai-gajuschu un debbefis tikkuschu; peeluhko tu tikkai, Èa mehs tew galwu ne noraujam.“ To fazzijuschu tee aisskrehje prohjam weens pa to famaitafchanas un ohtrs pa pasufchonas zekku.“

Ès nu gabju farwu zekku prohjam behdadamees pahr to, Èa tee wihri manni ne klausija un zittadi es winnam ne warreju palihdseht. Èa eedams notikku pee ta Deewa apflehtu leetu israhditaja namma; un, ak! kahds lohti skaisst bij' fchis nams, no gudra meistera rohkahm taifihst. Kad pee durwim peeklaudsinaju, tad isnahze weens lohti bihjajams un warrens, bet mihligs wihrs, Èas ar wissadahm deewischligahm brunnahm bij' apbrunnojees. Èas nu manni waizaja no kurrenes es nahkoht un Èo es schè meklejoht? Ès winnam atbildeju tà: „Kungs, es behgu no tahs famaitajamas semmes us to muhschigu dsihwoschanu un es tikku pee tewis schurpu raidihst, tewi luhgtees, Èa tu man rahditu tahdas leetas, Èas mannim schinni behdigâ zekâ derretu us to, mannu tizibu stiprinaht.“ Tad winsch manni atkal waizaja: „Kas tew no pascha eefahkuma to zekku us scheien rahdija?“ Atbildeju: „Èam, Èas papreekschu to zekku man eerahdija, bija wahrds tas swehts ewangeliums.“ Atkal winsch jautaja: „Pa kahdeem wahrteem tu schè effi eenahzis?“ Ès atbildeju: „Pa teem wahrteem, fur stahw wirsu rakstihst: „Klaudsinajeet, tad jums at-

wehrs, mellejeet, tad juhs atraffheet." Us to tad winsch fazzija: "Tu effi pareisi nahzis."

Tad nu winsch manni wedde tai nammâ eelschâ un tad kahdâ ihpaschâ kambari. Schis kambaris bija tumfch un pilns kwehpu. Winsch sauze sawu fullaini; tas eenahze un ahmers tam bij' rohla, — un winsch tam fullainim pawehleja ar to ahmeru fist wissapfahrt pa seenahm. Kad tas fullainis sitte, tad tas kambaris peeputteja pilns no kwehpeem un schie kwehpi bij' til ruhkti, la sturstenâ kwehpi; es no teem tihri aisrihjohs un ne warreju wairs ilgaf pazeest. Tad winsch atkal tam fullainim pawehleja uhdeni atnest un to kambari wissapfahrt flazziht un isflauziht. Kad bij' flazzihts, tad tee kwehpi nostahjahs un kad isflauzija, tad wisspalikke tihrs un tohti skaishts.

Wehl winsch tam fullainim pawehleja gultu atnest un to fataisihht ar mihksteem spilweneem par gultamu weetu. Kad ta gulta bij' ustaisita, tad kahdâ skaishtâ jumprawa nahze eelschâ, ta bija meega pilna, melleja duffeht un eegullahs tai gultâ. Tad nu to Deewa apflehtu leetu israhditaju waizaju: "Kungs, ko gan schihs leetas apsihme?" Un tad winsch us man' fazzija: "Tas kambaris, ko tu redseji kwehpu pilnu, irr ta zilweka firds un tee eedsimtee grehki; tas fullainis ar to ahmeru irr tas Deewa wahrds. Kad schis fullainis ar sawu ahmeru teel pee grehzineeka firds klahht, tad winsch sahht to ta dausihht, la tam ta firds sahht drebbeht un trihzeht par to taisnu Deewa dusmibu, un tee grehki sahht tad la dsihwi palikt, sahht kustetees un behgt un paleel gauschi ruhkti. Ta uhdens

flazzifchana irr, kad tas zilweks ar affarahm raud pahr faweem grehkeem un ta flauzifchana irr, kad winsch fahf atgreestees un fawu firdi fchlihtih; un kad fchi nu irr no teem grehku-
fwehpeem tihra, tad nahf tas fwehtais Gars un dufs ta zilwela firdi. Ta jumprawa, ko tu redseji, irr tas fwehtais Gars."

Tad winsch manni atkal wedde zittâ kambari eekschâ, tur bija divi behrni, abbi puiseni; ta weena wahrds bija p a f a u l e s - k a h r i b a un ta ohtra wahrds bija p a z e e t i b a. Un tas Deewa apflehtu leetu israhditajs us teem abbeem faz-
zija: „Luhdseet ko no mannim un ko juhs luhg-
feet, to juhs dabbuseet.“ Tad tas kahribas-
behrns luhdse no wiffa, kas pasaulé irr dahrgs un jauks un tam tikle atnefts pilns mais ar wiffadu baggatibu un winna preekschâ iskrat-
tichts. Tad winsch us to pazeetibas-behrnu faz-
zija, kapehz jel schis arri preeksch sewis ko labbu ne isluhdsoht? Bet tas atbildeja: „Kungs,
es esmu behrns un es ne sinnu, kas man par muhschigu labbumu derretu; tadeht tewi luhdsu,
ka tu pehz tawa schehliga un gudra prahtha man eedohtu to, kas man par muhschigu labbu der-
rigs un es tew ustizzu, ka tu man ne dohfi ne ko par launu.“ Tad tikle tam pazeetibas-behrnam eedohtas fliftas drahnas un wahja behdu-mai-
fite; un tas Deewa apflehtu leetu israhditajs pats ahrâ iseedams, manni turpat atstahje un likle nostattitees, ko tee behrni nu darrifchoht.

Kad nu tas kahribas-behrns wiffu bija dabbu-
jis, ko ween gribbeja, tad tas lohti preezajahs un spehleja ar fawahm selta un sudraba man-
tahm; winsch ehde un dschre un apsmehje to

pazeetibas-behrnu, tà fazzidams: „Al tu negudris un neleetigs nejehgā, woi tu arri ne warreji tà luhgtees, kà es esmu luhdsees? Woi tew laikam bij' schehl ta kunga, ka winsch palikschoht nabbags, abbeem tif dauds dahrgas mantas dohdams? Ne kà! Es flaidri sinnu, ka tam kungam jo wairak irr, kad winsch wairak isdohd.“

Ur tahdahm runnahm winsch ikdeenās apbehdinaja to pazeetibas-behrnu un tam ne neeka ne dewe no fawas baggatibas. Par kahdu laiku tas Deewa apflehtu leetu israhditajs atkal eenahze eefschā un tam kahribas-behrnam usfauze: „Taws laiks irr pagallam! fataisees, ka warri tuhlin eet prohjam!“ Al, kà nu tas satruh-kahs! jo winnam bij' schehl fawu lustigu un kahrigu dsihwi atstah. Bet tas Deewa apflehtu leetu israhditajs fauze no ta muhschiga tumsibas tuknescha waddonus tam pakka nahkt. Un no turrenes tad atbrauze diwi melni mohru puikas; tee wahgi bija gluschi melni un preeksch teem wahgeem bij' aisjuhgtas diwas melnas zuhkas. Kad nu tas kahribas-behrns wehl kawejahs un fawas dahrgas leetas glaudija, tad tee mohru puikas winnu grahbe ais rihkles zeet' un ar warru to waimanadamu eefweede wahgōs un aiswedde prohjam. Pehz tas Deewa apflehtu leetu israhditajs arri us to pazeetibas-behrnu fazzija: „Apkōhp fawas leetas, jo tew nu ja-eet prohjam.“ Al, kà schis pahr to sinnu augsti preezajahs, jo winnam ta dsihwe schē jau bija gluschi apnikuse. Un luhk', diwi puischi ar baltahm drehbehm isgehrbti atbrauze tam pakka; teem bija balti, flaihti wahgi un preeksch wahgeem diwas baltas aitas aisjuhgtas. Tee

divi balti puischi mihligi runnadami winnu eenehme sawòs wahgòs, un tas Deewa apflehptu leetu israhditajs teem wehl peeteize: „Weddeet scho tur, tur preeks bes mitteschannas, jo winsch scheitan buhdams behdas ween redsejis un baudijis.“

Tad winsch manni atkal wedde kahdâ kambari un tur weena selta bilde bija pee seenas pakahrta; tai bildei bija dahrgs krohnis us galwas, un ta turreja abbâs paduffes grahmatas, un us winnas luhpahm bija net aifniba rakstita. Tad es to Deewu apflehptu leetu israhditaju waizaju, ko schi bilde gan eesihmejoht? Un winsch atbildeja: „Schi bilde irr tas lauma jeb tas puhkis, kas to pasauli peewiff ar sawu negantibu.“

Un winsch manni widde atkal zittâ kambari un schis kambaris bija lohti leels, lihds paschahm padebbesim. Un tur pahr to kambari strehje weens engelis un tam engelim bija weens muhschigs ewangeliums rohka. Tadeht atkal sawu waddonu waizaju: „Ro gan schis engelis apsihme?“ Un tas atbildeja: „Schis engelis irr tas Deewa kalps Mahrtinsch Luters, kas to skaidru, muhschigu ewangeliumu pasluddinajis un mahzijis.“

Atkal winsch manni wedde zittâ kambari; schinni kambari gulleja kahds wihrs sawâ gulta. Tas bija zeeti aismidfis, un kad mehs bijam tanni kambari eegahjuschi, tad tas no sawa meega ustruhkaks un lehze ahti augschâ. Winsch bija lohti nobihjees, un tadeht es winnu waizaju: „Kalabb' tu jel tà tif gauschi effi nobihjees un drebbi?“ Un winsch man at-

bildeja: „Al, Kristihts draugs! es gultà gulle-
dams sapnoju, ka ta femme sahze degt un deb-
befis sahze gahstees ruhdamas un ar leelu
trohksni. Un redsi, padebbefis tikle zelts weens
gohda-krehslis un tur leels Teefas-kungs us-
sehdahs wirsù, winnam bij' debbefigs karras-
spehks, lohti dauds un winsch gribbeja wissus
zilwekus preeksch teefas faukt. Bet kad tas
Teefas-kungs sawu grahmatu atwehre, tad tas
mannu wahrdu wissu pirmo usgahje tanni
grahmatà un winsch azzis mette us manni,
taifidamees manni wissu pirmo preeksch teefas
faukt. Pahr to es lohti nobihjohs; jo es sinnu,
ka esmu lohti grehzigs; bet nu gribbu zittadi
dsihwoht un Deewu lubgt, ka manna dweh-
fele tiktu isglabhata.“

Wehl winsch manni wedde kahdà kambari,
kas bija lohti tumseh un ta tumseiba bija ka
elles-tumseiba, ko ar rohkahm warreja taustiht.
Bet tas Deewa apsehptu leetu israhditajs
faweem fullaineem pawehleja swezzi ar ugguni
eenest un kad nu ugguns bij' eenests, tad tur
bija kahds wihrs ar dselsu-kehdehm pee feenas
peekalts; winsch bija sawu galwu noduhris un
ar rohkahm gurnus dausidams tà brehze: „Al
wai man! wai man! tu firma muhschiba! ka
jel buhschu tewi eefahkt un pabeigt!“ Es sa-
wam waddonam waizaju, kas schis tahds wihrs
effoht? Bet tas teize, lai es pats eijoht win-
nam flahht un to iswaizajohht. Tadehl tam
flahht peegahju un to jautaju: „Kas tu tahds
effi?“ Tas atbildeja: „Es esmu tas, kas pa-
preeksch ne biju.“ Tad atkal waizaju: „Kas
tad tu papreeksch biji?“ Tas atbildeja: „Es

biju laimigš un baggats wihrš, bet nu esmu nodohs tai muhschigai tumšibai un mohzibai!" Es atkal waizaju: „Kà tad tu effi schè tizzis?" Winsch atbildeja: „Pee wiffas sawas laimes es biju besdeewigs, neschehligš un siblsts zilweks un ne tizzeju Deewa wahrdeem!" Wehl to jautaju: „Nu, woi tad wehl ne warri to schehligu Kungu peeluhgt, jo Kristus irr arri pahr wellu un pahr elli Kungs un Waldineeks?" Bet winsch atteize: „So, Deewam schehl! wairs ne warru, jo es esmu wianna mohkas un affinis par apsmeeclu turrejis; tadeht wiffa manna luhgschanahs wairs ne ko ne geld. Al, kà buhs man iszeest to garru muhschibu!" Us to tad es steidsohs prohjam un isgahju no ta lambara ahrà, jo man breesmigas bailes usgahje no wianna fleegschanas.

Nu mehš gahjam tanni pagalmà eekschà, kas pee scha namma bija. Un tē pagalma widdū bija leels muhris, kas tà bij' taifihst un nostiprinahts, ka wiffi pafaules lehnini karrodami ir pa tuhstoscheem gaddeem ne warretu ne weenu akmīni no ta pakustinaht. Pee scha muhra degge leels ugguns weenàs leesmàs un pee scha ugguns bija leels, melns un negants wihrš, — schim bija uhdens-nestuwes us plezzeem. Winsch weenadi strehje us juhru, nesse uhdeni un to lehje tanni leesmà eekschà, gribbedams to isdsehst; bet ais ta muhra stahweja zits wihrš ar garrahm, baltahm drehbehm apgehrbees un tam bija peežas wahschu rehtas rohkas, fahnòs un kahjàs. Schis ais ta muhra stahwedams allaschin affinis eepillinaja tanni ugguns-leesmà eekschà, no ka tad ta

leefma stipraki degge un jo leelaka fanehmahs, ka tas mellais wihrs pa wolti ween nopuhlejahs gribbedams winnu apdsehst, jebfchu tas gan wiffa spehla strahdaja. Waizaju to Deewa apflehtu leetu israhditaju, ko gan schihs leetas nosihmejoht? Un winsch man atbildeja ta: „Tas muhris irr Deewa wiffu-fpehzi ba. Kam schis muhris irr par patwehrumu, tam ne warr ne uhdens, ne ugguns, nei zits kahds eenaidneeks ko darriht. Schis muhris bij' pee Jahsepa zeetuma, tas Dahwidam preekscha stahweja, ka Sauls winnam ne warreja peetikt klahht; tas arri bija Johnasam lihds juhra, ka winsch bohja ne gabje. Schis pats muhris arri tohs trihs wihrus ispestija no ugguns-leefmahm deggoscha zepli. Tas mellais wihrs, ko tu tur redsi, irr tas fah-tans un tas ugguns irr zilweku-mihlestiba. Tee deewabihjigi zilweki Deewu un paschi zits zittu mihto un tas sahtans to ne warr eeredseht; tapehz winsch darbojahs to ugguni nodsehst. Bet tas ohtrs wihrs tur ais ta muhra, kas ar baltahm drehbehm apgehrbees un kam tahs peežas wahfchu rehtas, irr Kristus; winsch sawas affinis pillina tai ugguni un ta to zilweku mihlestibu us Deewu arween' usturr'."

Pehdigi winsch manni wedde pa treppehm augfcha kahda istaba, un tur bija paglabbatas tahs leetas, pahr kurrahm bihbele stahw ralfstihst; prohti tur bija Simfona schohkta-kauls, ar ko winsch tuhkstofchus Wihlisterus nositte; ta kaxra-leeklunga Josuus schlehps, ko tas prett fauli un mehnesi bija issteepis, lai tee

kluffu stahwetu; Dahwida linga, ar fo winsch to gaxu Goliatu kahwe un wehl dauds zittas leetas. Schahs leetas tur teef glabbatas, kamehr faule un mehnes stahwehs, prohti, lihds pastaru deenu, fur tahs tad tiks rahdidas teem netizzegeem, kas tohs swehtus rakstus ne tizzejuschi un prohti, par apkaunoschanu.

Kad nu winsch wiffas leetas bij' israhdijs, tad tanni augstakâ weeta prett rihteem atwehre lohgu un man rahdija to jaunu, isredsetu semmi, to jaunu Jerusalemi un to dsihwibas-lohku, fur man wehl bija ja-eet. Tas Deewa apflehtu leetu israhditajs nu manni apbrunnaja ar pestifchanas brunnahm, apwille man kahjâs taisnibas furpes un apjohse man tahs tizzibas sohvenu. Tad nowedde atkal semme, iswedde pa wahrteem ahra un mannim zellu rahdija, ta fazzidams: „Pa scho zellu ween eij un turrees taisni; buhs tew preekschâ arti dauds leeki pasaules zelli, bet tee wiffi eet schlehrsam. Lubko tikkai Kristus un winna apustulu pehdas un eij tahin pakkat.“ Tad nu winnam firsnigi pateizis par wiffu labbu, gabju us preekschu. Bet man bij' gauschi gruhiti ja-lohkahs appaksch tahs bauslibaslahstu nastas, jo ta manni wiffai gruhiti speede.

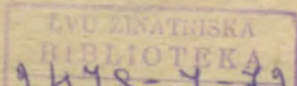
Kad jau kahdu gabbalu biju aisgabjis no ta Deewa apflehtu leetu israhditaja namma, tad paschâ to apustulu zella mallâ pa labbu rohku eeraudsiju krustu stahwoht un pee scha krusta semme gulleja rihkstes, strikki, naglas, ehrtshku-krohnis un schlehps un pats tas krusts bij' ar affinin notraipihets. Dublin passinnu, ka tas bij' manna Kunga un Pestitaja

Jesús Kristus krusťs, pee ka winsch tizzis peefists. Turpatt pee ta krusťa semmē bija affinis smiltis famihditas un ne tahť blakku dsikka bedre. Es peegahju pee ta krusťa kľaht, to aplampu un gauschi raudaju. Kad biju labbi israudajees, luhť tad ta bauflibas-lahstu nasta nokritte no manneem plezzeem un wehlahs tanni bedrē eekschā; tikko tur bij' eewehlusehs, tad arri smiltis un aľmini gahsahs tai wirfũ un aisbehre to bedri tã zeeti, ka wairs ne weetu ne warreja pasihť. Al, kã nu preezajohs, kad biju atswabbinahts no tahs bauflibas-lahstu nastas; man taggad bij' ittin weegli un man nahze prahťã, ka nu ar manni ta notizzis, kã kahda wezzã dseefmã stahw; tadehť eedams to perschu dseedaju:

Tohs grehtus mirdams drihť
 Winsch bedrē nehmis lihds;
 Tur Winsch tohs irr aprazzis,
 Lai ne reds Deewa azzis!
 Tur buhs teem palift eekschã,
 Reds nahť wairs Deewa preekschã.

Kahdu gabbalu no ta krusťa aisgahjis un fawas azzis pazehlis, eeraudsiju to niknu dwehseles eenaidneeku few pretti nahťam. Un kad tas manni eeraudsija, tad schahwahs taisni man wirfũ un man waizaja, no kurrenes es nahťoht un kury es eijoht? So labbaki apluhťojis, eeraudsiju, ka tam bija lauwas galwa rohťas un kahjas kã lahzim ar leeleem naggeem un winna drehbes, kas bija ta pa faules lepniwa, bij' taisitas no siwu swihnahm, kas mirdseja ween; spahrni arri winnam bij' tahdi kã puhťam. Us winna jautaschanu at-

bildeju tà: „Es behgu no tahs samaitajamas
 semmes us to muhschigu dschwoschanu.“
 Winsch tad fazzija: „Do jau redsu, ka tu no
 mannas walsts effi isbehdsis; tadeht labbi gan,
 ka esmu tewi fatizzis; tew waijag' tuhlin ar
 mannim atpakkat greestees.“ Us to nu tam
 atbildeju: „Es ne warru wis ar tewim atpak-
 kat greestees un par wiltneeku palikt preeksch ta
 debbes-Kunga, kam par gohdu es scho zellu
 staigaju.“ Tad winsch fazzija: „Kapehz tad
 tu effi behdsis? Woi es esmu kahds tauns
 kungs, jeb woi manni baußli irr gruhti, ka
 tohs ne warr noturreht? Kas zilweku nokauj,
 tas irr mannu baußlibu peepildijis, mauzineeku
 es mihleju un kas sohg, tam es pats pee scha
 darba palihdsu. Kas manneem kalpeem
 kaisch? Tee burwi irr manni praweeschi.
 Un ja tu ar mannim nahßi atpakkat, tad
 tewi par leelu un baggatu wihru darrischi;
 jo tu sinni, ka ta pafaule ar wissu jawu bag-
 gatibu man peederr.“ Es us to atbildeju tà:
 „Es tew ne klausu, jo tu effi melkulis jau no
 pascha pafaules eesahkuma.“ Un kad es tà
 biju runnais, tad winsch brehze: „Tew nu
 buhs sinnah, ka tarwa dwehsele schodeen buhs
 man par laupijumu!“ Tà isbrehzis, winsch
 fahze is sawas muttes man schaut wirsu deg-
 goschas bultas un tahs bij' til breeßmigas, ka
 pee semmes krittü. Tè man tad eekritte prahtä
 Salamana wahrdi, kas (Salk. w. 24, 16) tà
 skann: „Das taifnais kriht septinas
 reises un zellahs augscham, bet tee
 besdeewigi sagrimst taunumä.“ Tad
 lehzu atkal stahwu un zirtu winnam diwi

reises ar to tizzibas-fohbenu, ka puēschi un struttas isnahze no tahm wainahm; ar teem diweem zirteeneem es winnu tà eewainoju, ka winsch tuhlin nogurre un tam spehka ne bij' man pretti turretees. Tadeht winsch isplehte sawus puhka spahrnus un aissfrehje prohjam, un es winnu wairs ne redseju.

No tahm deggofchahm bultahm, fo sahtans mannim wirfū schahwe, biju gauschi eewainohts un es no tahm zeetu dedsigas sahpes. Es apsehdohs us akmini un waideju; bet tad arri eeraudsiju kahdu rohku ar spahrneem us manni streenam. Schi rohka nahze no paradihses-dahrfa un uslikke dsihwibas-fohka lap-pas us tahs weetas, fur biju eewainohts, tà, ka es tanni paschâ stundâ tiffku dseedinahts. Tad dsirdeju, ka kahda balsis un manni sauze: „Scho notikkumu raksti grahmata, jo schee diwi zirteeni, fo tam sahtanam eezirti, irr ta fwehta kristiba un tas fwehts walkar'-ehdeens.“

Tsdseedinahts atkal atspirgu un sahku sawu zellu staigahnt us preekschu. Un kad kahdu gabbalu biju gahjis, tad redseju, ka weens wihrs sfrehje mannim pretti, tihri pliks un fails, jo tas sawas drehbes bij' nomettis un us mannim sauze: „Atpakkat, atpakkat!“ Schis wihrs bij' launa-darritajs, kas tai schehlastibas walsti dauds launa darrijis. Es winnu jautaju: „Kapehz tad man buhs atpakkat greestees?“ Tad winsch man stahstija tà: „Es gahju pa scho zellu, to muhschigu dsihwofchanu mekledams, bet schè ne tahlu, zella agllâ nahk pretti leela tumsiba, kas zilwekus

no tablenes well eefschâ; un kad es tuwak' gahju, tad dsirdeju leelu fleegschanu un lehschu skanneschanu. Tad sweedu sawas drehbes nohst un tiklai ar mohlahm isfprukku." Us to winnam atbildeju: „Das jau irr tas zelschs, pa kurreu ja-eet us muhschigu dsihwoschanu.“ Un winsch tad atteize: „Ja tas irr taws zelschs, tad tew libds ne eefchu.“ To teizis, winsch aisstrehje schlehrsam pa to plattu pafaules zellu.

Tahlak' gahjis, atraddu, ka bija teesa, ko tas wihrs man teizis; jo tur nahze tahda leela un beesa tumfiba, ko ar rohlahm warreja tauftiht, un kad ta tuwu peenahze, tad dsirdeju leelu lauschu fleegschanu, lehschu-skanneschanu un elles-fiffenu spahrnu-klabbeschanu. Das zelschs, kas tur eefschâ gahje, bija tiklai weenas pehdas plattumâ un tur ne warreja ne pa labbu, nei pa kreisu puffi zittur nogreestees. Es gahju tanni tumfiba eefschâ un dseedaju to perschinu, kas tâ skann:

Wifs, wifs tas elles-spehfs,
 Das nohst no mannim behgs;
 Es ne gribbu to bihteas,
 Bet ween pee Jesus pihteas;
 Tam Winna aff'nis rahdiht,
 Taks sawâ preefschâ stahdiht.

Tâ dseedams isgahju tai tumfiba zauri un tiklu atkal gaismâ; un schi gaisma bija tif spehziga, ka ta warreja to aflu azzis atdarriht; tur puhte tahds wehjschs, kas warreja wiffus mirronu pihschluss kohpâ sapubst un tur usgahje tahda faule, kas warreja wisseem mirroneem dsihwibu doht, No schejeenes arri

eeraudsiju to jaunu isredsetu semmi un to jaunu Jerusalemi, un steidsohs prohjam eet. Bet kad tuwu pee tahs pilssehtas atnahzu, tad palifku stahwoht pee weeneem wahrteem un stattijohs to staisu pilssehtu un to muhschiga Kehnina nammu, kas paschâ pilssehtas widdû stahweja. Uhrpuffe pee teem wahrteem stahweja septinas lauschu tautas. Ta pirma bij' melkuli un wiltneeki; ohtra: flepkawas; trescha: sagli; zettorta: burwi un ragganas; peekta: mauzineeki un maukas; festa: lahdetaji un ta septita no wiffadahm negantibahm fajaukta. Schee laudis mekleja nahwi, bet nahwe bij' no winneem aisbehguse un es nu stahweju nobehdadamees, jo ne warreju teem laudim zauri tift pee wahrteem flah. Bet luhf', turus teem wahrteem stahweja wahrte-fargš, kam wahrds bija: „tas ja utrais.“ Schis nu fahze swanniht ar to pulksteni, kas bija wahrtds un tad redseju, ka no ta muhschiga Kehnina namma isnahze warren garfch wihrs ar sobbeni pee fahneem un schlehpu rohla; pehz wiina isnahze zits mass wihrinsch, tam bija linga rohla un tad wissu-pehdigi wehl treschais isnahze, kam bija rohla schohkta-kaus. Tas pirmais no teem bija tas kara-leelskungs Josuus, ohtrais tas kehnsch Dahwids un treschais Simsons. Schohs trihs wihrus tas wahrte-fargš islaide pa wahrteem ahra un schee nu lausahs tahm lauschu tautahm wirfu. Tas kara-leelskungs Josuus duhre ar sawu schlehpu un zirte ar sawu sobbeni; Dahwids mette ar sawu lingu un Simsons teem fitte pa plezzeem un pa gurneem ar to

fchohka-kaulu. Tà nu wiini tohs laudis is-
schlibre us diwahm puffedm, ka widdü palikke
zefchs eelas plattumâ; tad wiini manni nehme
fawâ widdü un wedde teem laudim zauri ta
muhshiga Rehnina nammâ eefschâ.

Kad ta muhshiga Rehnina nammâ biju ee-
wests, tad tur paschâ istabas widdü redseju
leelu galdu un pee scha galda fehdeja tas muh-
shigais Rehninsch. Schim Rehninam bija
rohka weena muhshiga rakstama spalwa un
preefschâ us galda bija leela dsihwibas-grah-
mata, fur wissu to wahrdi stahweja eefschâ,
kas peederreja pee debbes-walstibas. Winnam
blakku stahweja muhshiga Rehnina dehls, tas
bij' apgehrbees ar baltahm garrahm drehbehm
un winnam bija peezas wahschu-rehtas rohkas,
sahnôs un kahjâs. Schis, manni eeraudsijis,
usfawu tehwiu tà fazzija: „Raksti scha zilweka
wahrdu tawâ schehlastibas-grahmata; un nu
ar fawahm azzim redseju, ka mans wahrds
tanni dsihwibas-grahmata tikke eerakstihst.

Tad winsch, ta muhshiga Rehnina dehls,
us saweem fullaineem fazzija: „Weddeet scho
zilweku preeku-nammôs!“ Un tee nu manni
wedde kahdâ istabâ, fur tahs swehta Zehra
kahsas tikke turretas; tur fehdeja tee swehti
Deewa wihri un apustuli un winneem preef-
schâ us galda degge tee septini selta lukturi,
kas muhscham ne isdseest. Wiini ehde no ta
dsihwibas-kohta augteem un kad bij' ehdufchi,
tad bij' ehdufchi tuhkstoschus gaddus un pa
desmit tuhkstoscheem gaddeem winneem ne grib-
bejahs ehst; wiini dschere un tikke dsirdinati
no teem dsihwibas-awoscheem un kad tee tuh-

stofchus gaddus bij' dsehrufchi, tad pa desmit tuhstoscheem gaddeem winneem ne gribbejahs dsert. Tee wiffi runnaja sawadu swehtu wallodu.

Pehz to tee debbes-fullaini manni wedde paradihses dahrsâ; tē paschâ widdū stahweja tas Zianas kalns un schis kalns bija pilns no swehteem zilwekeem un engekeem; teem zilwekeem wisseem bij' kohles rohka; wiini ar teem engekeem kohpâ lustejahs, stuhpstijahs un apkampahs, un kas gribbeja ehst, tas nehme un ehde no ta dsihwiba3-kohka augleem. — Tad atkal tee debbes-fullaini manni wedde us to Zianas kalnu un rahdija to Deewa karraspehku, kas stahweja kahdâ leelâ un swehtâ klaijumâ. Tur stahweja tee leele engeli Mikkelis, Pahwils, Gabriels, Uhriels un Jeremias, katram no teem bija tuhstoschu reis tuhstoschi engeli.

Wehl tee debbes-fullaini man rahdija to swehtu pilsehtu, no ka ta taisita; mahlu tur ne bij' ne redseht, to weetâ schlihtais selts ween un afminu weetâ tee wiffu-dahrgee afmini: rubins, sawirs, dimants, jaspis, turkois un tahs eelas wiffas bij' bruggetas no karniola afmineem. Us ween reis atskanneja balfs no ta muhschiga Kehnina namma, kas sauze: „Tam muhschigam Kehninam par gohdu buhs weenu jaunu dseesmu dseedahst.“ Tad tuhlin sahze tee engeki dseedahst un tee swehti zilweki spehleht us sawahm kohlehm. Ak, kâ man' arr' lohiti gribbejahs mahzitees to dseesmu un winnas meldeju; bet man' tilke atteikts, ka es, wehl-buhdams grehzigâ meesâ,

ne warroht to eespeht; bet lai eijohht atpakka un
wissu scho notikkumu usrakstohht grahamatà.
Un tà nu beidsahs wissa schi parahdischana.

Tà nu meh's skaidri redsam, ka muhsu dsih-
woschana scheitan irr tillai ih'ss brihdis ween
un ka tahs scha laika zeeschanas ne atmakfa to
gohdibu, kas mums tur tiks parahdita un ko
Deews irr fataisijis teem, kas winnu mihle.
Un scho gohdibu wehl ne weena mirstiga azs
naw redsejuse, ne weena aufs scheitan dsirde-
juse un ne weena zilweka firdi ta irr nahkuse.
Tadeht ne laisch ne ko, ka mums schinni pa-
faulè ja-zeesch; jo kas ar sawu Pestitaju tè pa-
faulè raud, tas debbesis ar Winnu smeesees;
kas scheid laizigi ar Winnu behdas zeesch, tas
tur muhschigi ar Winnu preezasees un kas schè
ar Winnu mirst, tas tur ar Winnu dsihwos.

Weld. Al Jerufaleme, mohdees 11.

1.

Nahkfi, Deewa deena, nahkfi!
 Arr' manahm azzim aust tu fahkfi,
 Kur es pee Tehwa aiseefchu!
 Slawu, pateifchan' un gohdu
 Es arr' tad sawam Deewam dohschu
 Ar wissu debbes-drandfibu!
 Kad jau us mirschanu
 Dif stohstiht paspehschu:
 Tehtiht! Tehtiht!
 Al! dwehfeli
 Tad usnemmi,
 Kungs, fur ta lihgs-mohs muhschigi!

2.

Un kamehr mau kappâ behdihs,
 Al Kungs! man tawa rohla weddihs,
 Kas mannim wiffur effi flahst.
 Kâ tee eng'li pee tew dshwo,
 Tapatt arr', Teshiht! manni mihlo
 Un usflatti ar tehwa-prah't.
 Man debbes-gaischiba
 No tew, itt mihliga,
 Wiffur atspihd!
 Alleluja!
 Jan gattawa
 Man weeta meera-walstibâ.

3.

Swehts! fwehts! fwehts! tee eng'li dseeda;
 Un kamehr tâ preeksch Deewa fleega,
 Tad debbes-preeks teem wairojahs!
 Swehts! fwehts! fwehts! tee isredseti
 Tur dseeda muhscham fadraudseti
 Un Deewa gohdam pallannahs!
 Al dwehf'le, preezajees!
 Tu arr' tur lihgfmofoes:
 Swehts! fwehts! fwehts Kungs!
 Tad flawest
 Besgalligi
 To, kas tew mihlo muhschigi.